

لوک گھولاں دے راہ دے گجھ اڑکے

ہندوستان دے لوک اک لمے عرصے توں آپنی مُکتی لئی
گھول کر رہے ہن پر ہالے تگ لٹ کھسٹ دے راج
توں خلاصی نہیں ہوئی۔ مزدوراں، کساناں، نوجواناں، عورتاں،
کرمچاریاں، دلتاں اتے کبائلی لوکاں دیاں انگت جدوجہداں
تے قربانیاں دے باوجود لوٹواں دا راج تنتر تے راج
قائم ہے، سماج وچ لٹ کھسٹ دے رشتے برقرار ہن۔ جہڑیاں
گجھ ریائتاں لوکاں نے اپنے گھول راہیں پچھلے دہاکیاں
وچ جتیاں سن اوناں تے وی ہن حاکماں دا راج تنتر
اتے سرکار چھاپے مار رہے ہن اتے انہاں ریائتاں
نوں ختم کرن تے تُلے ہوئے ہن۔ مثال دے طور تے
ہن کسے وی مزدور مُلازم دی نوکری جاں پینشن پکی نہیں
رہن دتی گئی اتے اوناں نوں جدوں مرضی نوکری توں کڈھیا
جا سکدا ہے۔ پکی نوکری دی ہن کوئی زامنی نہیں رہی جد
کہ مزدوراں اتے کرمچاریاں نے ایہ ریائت بڑی سخت جدوجہد
دے بعد جتی سی۔ اسے تراں سرکار ولوں لوکاں دے حق
کھوہن دیاں ہور وی کئی مثال دتیاں جا سکدیاں ہن۔

لوک تاں مُدتاں توں اپنے حق حاصل کرن لئی سنگھرش کردے
آئے ہن تے چاہندے ہن کہ ہکاں دی جدوجہد کامیاب

ہووے اَتے سرے چڑھے پر کیہ وجہ ہے کہ لوکاں دی جدوجہد
 سرے نہیں لگدی تے اوناں دے ہکاں اَتے ایہو جہے حملے
 کرن وچ حاکم جماعت اَتے اوناں دا راج تنتر کامیاب
 ہے؟ لوکاں دی مُکتی دے سنگھرش دے راہ دی سپہلتا وچ اڑکے
 کیہ ہن؟ ایہو جہے سوال ہن عام لوکاں دی زبان تے
 ہن۔

لوکاں دی کسے وی جدوجہد دے سرے چڑھن لئی واستوک اَتے
 انترمکھی حالات دے پختہ ہون دی لوڑ ہندی ہے۔ جے واستوک
 حالات قومی اَتے قومانتزی پدھر تے جدوجہد دی جت لئی
 سازگار ہون تاں جدوجہد نوں کامیاب ہون وچ مدد ملدی
 ہے نہیں تاں لوکاں دی جدوجہد اَتے لہر نوں سٹ و جدی
 ہے۔ سوویت یونین دے دگن نال دُنیا دی دو دھرووی ونڈ
 دے ختم ہون مگروں انقلابی لہر نوں بڑی سٹ و جی ہے اَتے
 ایس ویلے وحشی طاقتاں چڑھت وچ ہن۔ اس ویلے انقلاب
 بہاویں پہلاں والی چڑھت وچ نہیں رہیا پر اس دا مطلب ایہ
 وی نہیں کہ لوکاں دے گھول بند ہو گئے ہن جاں لوکاں
 نے اپنے ہکاں لئی جدوجہد کرنی چھڈ ڈتی ہے۔ ہندوستان
 وچ لوکاں نے نجیکرن، وشویکرن اَتے جنگ دے خلاف اَتے
 اپنے ہکاں دے گھول دا شاندار جھنڈا اچا رکھیا ہے اَتے
 ایہ گھول ہور تگھے ہو رہے ہن۔ پر سامراج اَتے

لوک دشمن حاکم دا طاقتاں دا پلڑا اجے بہاری ہے اَتے
ایہ وحشی طاقتاں سماج وروڈھی اجنڈا لوکاں اَتے ملّوملی
تہپّ رہیاں ہن۔

انترمکھی حالات نوں سازگار کرن وچ لوکاں دی جتھیندی، ایکتا
اَتے سوجھ اک فیصلہ کن رول کردے ہن پر ہندوستان وچ
اس پگھوں دو وڈیاں کمزوریاں ہن جنہاں نوں دور کرن
دی لوڑ ہے۔ اک تاں ایہ کہ ساریاں ہی سیاسی پارٹیاں،
سمیت ہندوستان دیاں دونوں وڈیاں کمیونسٹ پارٹیاں شیپیقائی
تے شیپیقائی(ایم) دے، یورو-کیندروادی سوچ توں سیدھ لیندیاں
ہن۔ ایہ ہندوستانی سوچ، ہندوستانی فلسفے تے اک اپنی
سیدھ بناؤن دی اہمیت نوں نہیں گولدیاں۔ لیکن جنہاں چر
ہندوستان دے لوک خود اپنے حالات دے مطابق اپنی سیدھ
اَتے درشن نہیں اُساردے اوناں چر اوناں دے گھول کامیاب
نہیں ہو سکدے۔ اس کرکے ہندوستانی لوکاں نوں اپنی مکتی
لئی اپنا درشن وکسیت کرن دی لوڑ ہے۔

دوجی کمزوری ایہ ہے کہ دونوں وڈیاں کمیونسٹ پارٹیاں اَتے
اوناں دیاں یونیناں دے لیڈر حاکم جماعتاں دے سماج وروڈھی
اجنڈے دے حمائی ہن اَتے اس اجنڈے نوں بڑی سرگرمی نال
لاگو کردے ہن۔ شیپیقائی تے شیپیقائی(ایم) دی دلیل ہے

کہ اوہ کیندر دی منموہن سنگھ سرکار دی حمائت اس لئی
 کر رہے ہن کہ کتے بھاجپا فیر طاقت وچ نہ آ جاوے۔
 پر کانگرس اتے بھاجپا دے اجنڈے وچ تاں کوئی فرق ہی
 نہیں ہے، ایہ دوویں دھراں سرمائے داری تے بہومیپتیاں دیاں
 پارٹیاں ہن تے اوناں ڈے اجنڈے توں باہر جا ہی نہیں
 سکدیاں۔ اس تران، ایہ دوویں کمیونسٹ پارٹیاں وی حاکم
 جماعتاں دے اجنڈے تے ہی چلدیاں ہن تے سماج وروڈھی
 حملے نوں لاگو کر رہیاں ہن۔ مثال دے طور تے بنگال
 وچ، جتھے کہ ایہ پچھلے تین دگاکیاں توں طاقت وچ ہے،
 شیپیقائیہ (ایم) وی ایہو اجنڈا ہی لاگو کردی آئی ہے۔ کمیونسٹاں
 دیاں انہاں دو وڈیاں پارٹیاں ولوں حاکم جماعتاں دے
 اجنڈے تے چلنا تے پارٹی راج دی پرئالی نوں قائم رکھنا
 لوکاں گھولان دے راہ وچ اک وڈا ارکا ہے۔

لیکن، سیاسی پارٹیاں اتے پارٹی راج دی پرئالی دی پرتیت
 لوکاں وچ ہن بہت ہی گھٹ گئی ہے۔ اوناں دا اپنا تجربہ
 اوناں نوں دسدا ہے کہ اوہ کسے وی سیاسی پارٹی توں کوئی
 آس نہیں کر سکدے۔ اک پارٹی طاقت وچ آؤندی ہے دوسری
 جاندی ہے پر اوناں دے مسئلے حل نہیں ہندے۔ پر اس پارٹی
 راج دی پرئالی نوں ختم کر کے مسئلے اپنے ہتھ وچ لین دی
 سیدھ بارے بحث اتے لہر ہالے کمزور ہے۔ ہولی ہولی لوکاں

وچ ایہ احساس پیدا ہو رہیا ہے کہ جنّاں چر اوہ آئے
قُدرتی سوئے آئے ہتھان وچ نہیں لیندے اونان چر اونان
دا بہلا نہیں ہو سکدا۔ پر حاکم جماعتاں آتے اونان دے
راج تنتر قومیکرن آتے نجیکرن راہیں لوکاں توں اونان دے
قُدرتی سوئے آتے ہور وسیلے کھوہی جا رہے ہن۔

آج کل دیاں نام نہاد غیر سرکاری سنستھاواں وی لوکاں
دے گھولاں نوں گراہے پاؤن دا ہی کم کردیاں ہن۔ ایہ
لوکاں نوں آپنی سیاسی سیدھ وکسیت کرن دے راہ توں موڑ
کے صرف اس جاں اوس مسلے تائی محدود رکھدیاں ہن تے
اونان دی لہر آتے گھول نوں گھنڈھا کردیاں ہن۔ کہن
نوں بہاویں ایہ غیر سرکاری سنستھاواں ہن پر اصل وچ سامراج
آتے حاکم جماعتاں ولوں ہی قائم کیتیاں ہوئیاں ہن۔
کون نہیں جاندا کہ پین دا پائی لوکاں دا اک بُنادی
حق ہے کیونکہ ایہدے بغیر زندگی سنبھو نہیں۔ لوکاں نوں پین
والا پائی نہ ملنا اک سیاسی مثلاً ہے۔ پر ایہ غیر سرکاری
سنستھاواں اس نوں اک سیاسی مثلاً تے ہکاں دا مثلاً نہیں
بناؤندیاں بلکہ اس جاں اوس ایجنسی توں پیسے منگن دا
وسیلہ بنا کے لوکاں نوں نہتھے کرن دا کم کردیاں ہن
آتے اونان نوں آئے اتے نربہر کری رکھدیاں ہن۔ اس
لئی، غریبی ہٹاؤن دا دھندا وی اس ویلے اک بہت وڈا

تے لاپے وند دھندا بن گیا ہے۔ امریکن تے ہور سامراجیئے،
عالمی بینک آتے آئیقامقایف ورگے ادارے ایہو جہیاں ڈویلپمینٹ
دیاں گلاں کرن والیاں انہاں غیر سرکاری سنستہاواں نوں بہت
پسند کردے ہن کیونکہ ایہ غیر سرکاری سنستہاواں اوہو رول
ہی نبھاؤندیاں ہن جو مشنری سنستہاواں بستیاواد دے پساہے
لئی نبھاؤندیاں سن۔

لوکاں گھولاں دے راہ دے انہاں اڑکیاں نوں ختم کرن لئی
ہن نوینیاں طاقتاں اُٹھ رہیاں ہن جو لازمی ہی انہاں
مثلیاں نوں حل کرکے لوکاں گھولاں نوں کامیاب بناؤنگیاں۔
ایہ نویاں طاقتاں بہاویں اجے کمزور ہن پر یقیناً ہی
پارٹی راج دی اس سیاسی پرئالی نوں ختم کرکے نویں اُساری
کرن وچ کامیاب ہونگیان۔ اتہاس انہاں دے نال ہے۔